

Algemene Leverings- en Betalingsvoorwaarden PAGINA 1 VAN 2

Art. 1 Toepasselijkheid

- 1.1 Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbestedingen die Liftus doet, op alle overeenkomsten die zij sluit en op alle overeenkomsten die hiervan het gevolg kunnen zijn.
- 1.2 Algemene voorwaarden van de opdrachtgever gelden niet en worden uitdrukkelijk van de hand gewezen.

Art. 2 Aanbiedingen

- 2.1 Alle aanbestedingen zijn vrijblijvend.
- 2.2 Als opdrachtgever aan opdrachtnemer gegevens, tekeningen, etc. verstrekt, mag opdrachtnemer uitgaan van de juistheid hiervan en zal hij zijn aanbieding hierop baseren.
- 2.3 De in de aanbieding genoemde prijzen zijn gebaseerd op levering af fabriek, "ex Works", conform Incoterms 2000. De prijzen zijn exclusief omzetbelasting en emballage.
- 2.4 Als zijn aanbieding niet wordt aanvaard, heeft opdrachtnemer het recht alle kosten die hij heeft moeten maken om zijn aanbieding te doen bij opdrachtgever in rekening te brengen.

Art. 3 Rechten van intellectuele eigendom

- 3.1 Tenzij anders is overeengekomen, behoudt opdrachtnemer de auteursrechten en alle rechten van industriële eigendom op de door hem gedane aanbestedingen, verstrekte ontwerpen, afbeeldingen, tekeningen, (proef)modellen, programmatuur, etc.
- 3.2 De rechten op de in lid 1 genoemde gegevens blijven eigendom van opdrachtnemer ongeacht of aan de opdrachtgever voor de vervaardiging ervan kosten in rekening zijn gebracht. Deze gegevens mogen zonder uitdrukkelijke toestemming van opdrachtnemer niet gekopieerd, gebruikt of aan derden getoond worden. Bij overtreding van deze bepaling is opdrachtgever aan opdrachtnemer een boete verschuldigd van Euro 25.000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.
- 3.3 Opdrachtgever moet de aan hem verstrekte gegevens als bedoeld in lid 1 op eerste verzoek binnen de door opdrachtnemer gestelde termijn retourneren. Bij overtreding van deze bepaling is opdrachtgever aan opdrachtnemer een boete verschuldigd van Euro 1.000,- per dag. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

Art. 4 Adviezen, ontwerpen en materialen

- 4.1 Opdrachtgever kan geen rechten ontlenen aan adviezen en informatie die hij van opdrachtnemer krijgt als deze geen directe betrekking hebben op de opdracht.
- 4.2 Opdrachtgever is verantwoordelijk voor de door of namens hem gemaakte tekeningen en berekeningen en voor de functionele geschiktheid van door of namens hem voorgeschreven materialen.
- 4.3 Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor elke aanspraak van derden met betrekking tot het gebruik van door of namens opdrachtgever verstrekte tekeningen, berekeningen, monsters, modellen en dergelijke.
- 4.4 Opdrachtgever mag de materialen die opdrachtnemer wil gebruiken vóórdat deze verwerkt worden voor eigen rekening (laten) onderzoeken. Als opdrachtnemer hierdoor schade lijdt, komt deze voor rekening van de opdrachtgever.

Art. 5 Levertijd

- 5.1 De levertijd wordt door opdrachtnemer bij benadering vastgesteld.
- 5.2 Bij de vaststelling van de levertijd gaat opdrachtnemer er van uit dat hij de opdracht kan uitvoeren onder omstandigheden die hem op dat moment bekend zijn.
- 5.3 De levertijd gaat in wanneer over alle technische details overeenstemming is bereikt, alle noodzakelijke gegevens, definitieve tekeningen, etc. in het bezit zijn

van opdrachtnemer, de overeengekomen (termijn)betaling is ontvangen én aan de noodzakelijke voorwaarden voor de uitvoering van de opdracht is voldaan.

- 5.4 a Als er sprake is van andere omstandigheden dan die welke opdrachtnemer bekend waren toen hij de levertijd vaststelde, kan opdrachtnemer de levertijd verlengen met de tijd die nodig is om de opdracht onder deze omstandigheden uit te voeren. Als de werkzaamheden niet in de planning van de opdrachtnemer kunnen worden ingepast, zullen deze worden afgerond zodra zijn planning dit toelaat.
- 5.4 b Als er sprake is van meerwerk wordt de levertijd verlengd met de tijd die nodig is om de materialen en onderdelen daarvoor te (laten) leveren en om het meerwerk te verrichten. Als het meerwerk niet in de planning van de opdrachtnemer kan worden ingepast, zullen de werkzaamheden worden afgerond zodra de planning dit toelaat.
- 5.4 c Als er sprake is van opschorting van verplichtingen door opdrachtnemer wordt de levertijd verlengd met de duur van de opschorting. Als de voortzetting van de werkzaamheden niet in de planning van de opdrachtnemer kan worden ingepast, zullen de werkzaamheden worden afgerond zodra de planning dit toelaat.
- 5.4 d Als er sprake is van onwerkbaar weer wordt de levertijd verlengd met de daardoor ontstane stagnatietijd.
- 5.5 Overschrijding van de overeengekomen levertijd geeft in geen geval recht op schadevergoeding, tenzij dit schriftelijk is overeengekomen.

Art. 6 Risico-overgang

- 6.1 Bij koop vindt levering plaats af fabriek, "ex Works", conform Incoterms 2000; het risico van de zaak gaat over op het moment dat verkoper deze ter beschikking stelt aan koper.
- 6.2 Ongeacht het bepaalde in het vorige lid kunnen opdrachtgever en opdrachtnemer overeenkomen dat opdrachtnemer voor het transport zorgt. Het risico van opslag, laden, transport en lossen rust in dat geval op opdrachtgever. Opdrachtgever kan zich tegen deze risico's verzekeren.
- 6.3 Ook in geval verkoper de verkochte zaak installeert en/of monteert gaat het risico van de zaak over op het moment dat verkoper de zaken ter beschikking stelt aan koper in het bedrijfspand van koper of op een andere overeengekomen plaats.

Art. 7 Prijswijziging

- 7.1 Als na de datum waarop de overeenkomst is gesloten vier maanden verstrijken en de nakoming ervan door opdrachtnemer nog niet is voltooid, mag een stijging in de prijsbepalende factoren worden doorberekend aan opdrachtgever.
- 7.2 Betaling van de prijsverhoging zoals bedoeld in lid 1 vindt plaats tegelijk met betaling van de hoofdsom of de laatste termijn.
- 7.3 Als er goederen door opdrachtgever worden aangeleverd en opdrachtnemer bereid is deze te gebruiken, mag opdrachtnemer maximaal 20% van de marktprijs van de aangeleverde goederen in rekening brengen.

Art. 8 Onuitvoerbaarheid van de opdracht

- 8.1 Opdrachtnemer heeft het recht de nakoming van zijn verplichtingen op te schorten, als hij door omstandigheden die bij het sluiten van de overeenkomst niet te verwachten waren en die buiten zijn invloedssfeer liggen, tijdelijk verhinderd is zijn verplichtingen na te komen.
- 8.2 Onder omstandigheden die niet door opdrachtnemer te verwachten waren en die buiten zijn invloedssfeer liggen, worden onder andere verstaan de omstandigheid dat leveranciers en/of onderaannemers van opdrachtnemer niet of niet tijdig voldoen aan hun verplichtingen, het weer, aardbevingen, brand, verlies of diefstal van

gereedschappen, het verloren gaan van te verwerken materialen, wegblokkades, stakingen of werkonderbrekingen en import- of handelsbeperkingen.

- 8.3 Opdrachtnemer is niet bevoegd tot opschorting als de nakoming blijvend onmogelijk is of als een tijdelijke onmogelijkheid meer dan zes maanden heeft geduurd. De overeenkomst kan dan worden ontbonden voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen. Partijen hebben in dat geval geen recht op vergoeding van de als gevolg van de ontbinding geleden of te lijden schade.

Art. 9 Omvang van het werk

- 9.1 Opdrachtgever moet er voor zorgen dat alle vergunningen, ontheffingen en andere beschikkingen die noodzakelijk zijn om het werk uit te voeren tijdig verkregen zijn.
- 9.2 In de prijs van het werk zijn niet begrepen:
- a. de kosten voor grond-, heil-, hak-, breek-, beton-, funderings-, metsel-, timmer-, tegel-, stukadoors-, schilder-, behangers-, steiger-, herstel-, of ander bouwkundig werk en werkzaamheden aan cv-installaties en dergelijke;
 - b. de kosten voor aansluiting van gas-, water-, electriciteit-, telefoon- of andere infrastructurele voorzieningen;
 - c. de kosten ter voorkoming of beperking van schade aan of bij het werk aanwezige zaken;
 - d. de kosten van horizontaal en verticaal transport op de bouwplaats
 - e. de kosten van afvoer van materialen, bouwstoffen of afval;
 - f. reis- en verblijfskosten
 - g. de kosten van het aanbrengen en verwijderen van veiligheidsvoorzieningen;
 - h. de kosten van het leveren en in de bouwkundige constructie aanbrengen van ankerrails, hijsbinten, schroefhuizen en boorankers;
 - i. de kosten van het maken, houden en zonodig dichtten van openingen in bouwkundige constructies.

Art. 10 Wijzigingen in het werk

- 10.1 Wijzigingen in het werk resulteren in ieder geval in meer- of minderwerk als:
- a. Er sprake is van een wijziging in het ontwerp of bestek (wijzigingen in het werk of de voorwaarden van uitvoering van het werk);
 - b. De door opdrachtgever verstrekte informatie niet overeenstemt met de werkelijkheid;
 - c. In geval van afwijkingen van de bedragen stelposten en van verrekenbare en/of geschatte hoeveelheden met meer dan 10% wordt afgeweken.
- 10.2 Meerwerk wordt berekend op basis van de waarde van de prijsbepalende factoren die geldt op het moment dat het meerwerk wordt verricht.
- 10.3 Als het saldo van het minderwerk dat van het meerwerk overtreft, mag opdrachtnemer bij de eindafrekening 10% van het verschil van de saldi bij opdrachtgever in rekening brengen. Deze bepaling geldt niet voor minderwerk dat het gevolg is van een verzoek van opdrachtgever.

Art. 11 Uitvoering van het werk

- 11.1 Opdrachtgever zorgt ervoor dat door of namens derden uit te voeren (bouw-)kundige werkzaamheden en/of leveringen, die niet tot het werk van opdrachtnemer behoren, zodanig en zo tijdig worden verricht, dat de uitvoering van het werk daarvan geen vertraging ondervindt en dat opdrachtnemer zijn werkzaamheden ongestoord en op het overeengekomen tijdstip kan verrichten. Indien niettemin vertraging als bedoeld in dit artikel ontstaat, dient opdrachtgever opdrachtnemer hiervan terstond in kennis te stellen.
- 11.2 De opdrachtgever zorgt voor eigen rekening en risico dat:
- a. de plaats waar opdrachtnemer de werkzaamheden uit moet voeren bereikbaar

is, onder meer via een verharde weg, d.w.z. een door vrachtwagens en mobiele kranen bereikbare weg, en een opening in de gevel aanwezig is waardoor goederen in de ruimte waarin de montage plaatsvindt kunnen worden gebracht;

- b. de ruimte waarin de werkzaamheden plaats moeten vinden schoon, droog en water- en winddicht is en de vloeren bereikbaar zijn voor de rolsteigers om een ononderbroken voortgang der montage te waarborgen. Met de rolsteigers kunnen werkzaamheden tot 4 meter boven de afgewerkte vloer uitgevoerd worden. Bij werkzaamheden boven 4 meter moet opdrachtgever zorgdragen voor steigers e.d.;
 - c. adequate en veilige hulpwerktuigen voor het horizontaal en verticaal verplaatsen van voor het werk benodigde zware onderdelen tijdig aanwezig zijn; De verplichtingen van opdrachtgever omvatten mede het bedienen van genoemde hulpwerktuigen, het aanbrengen en na gebruik weer verwijderen van werkverlichting en werkvloeren met beschermingen op de plaatsen waar liftechnische werkzaamheden moeten worden verricht;
 - d. de elektra, die nodig is voor het uitvoeren van de werkzaamheden van opdrachtnemer tijdig en kosteloos op ten hoogste 5 meter afstand van het werkobject ter beschikking is;
 - e. gedurende de uitvoering van de liftechnische montage aan opdrachtnemer op een goed bereikbare plaats nabij de liftschacht een droge, verwarmde, verlichte en goede afsluitbare ruimte van voldoende grootte ter beschikking wordt gesteld, uitgevoerd volgens de eisen van de Arbo-wet en -reggeving. De bedoelde ruimte kan dienen als onderkomen voor het personeel van opdrachtnemer, hun persoonlijke eigendommen en het opslaan van de te verwerken materialen en gereedschappen;
 - f. bij aanvang van het werk alle noodzakelijke veiligheidsvoorzieningen zijn getroffen zoals vangnetten, randbeveiligingen, bevestigingspunten voor vanglijnen en andere voorzorgsmaatregelen waaronder afzettingen van onderliggende terreinen of werkvloeren en deze gedurende het werk worden gehandhaafd. Alles zodanig dat wordt zorg gedragen voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden voor de monteurs, welke omstandigheden voldoen aan de eisen, welk door of krachtens de Arbo-wet en/of enig andere nationale, dan wel internationale regeling ter zake, aan werkgever en/of de bouwplaats wordt gesteld;
 - g. de elektrische voedingsleidingen voor kracht en verlichting met inbegrip van de daarin aan te brengen toestellen zoals hoofdschakelaars, groepschakelaars en beveiligingen tijdig zijn geleverd en bij de aandrijving zijn aangebracht, op de plaatsen die door de opdrachtnemer zijn aangegeven;
 - h. de verlichting, noodverlichting en wandcontactdozen in de liftmachineruimte, de verlichting van de schacht en de schachtoegangen, alsmede de verwarming en ventilatie van de liftmachineruimte en zonodig van de schacht tijdig zijn geleverd en aangebracht; Onder tijdig wordt wat betreft de bouwkundige liftschacht en liftmachineruimte verstaan: voorafgaande aan aanvang van liftmontage op het bouwwerk.
- 11.3 Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer, in geval van overtreding van de in lid 11.2 sub f genoemde regels, voor de daaruit voortvloeiende kosten, waaronder nadrukkelijk begrepen kosten voortvloeiende uit eventuele sancties en/of aanwijzingen door de Arbeidsinspectie.

Algemene Leverings- en Betalingsvoorwaarden PAGINA 2 VAN 2

Vervolg artikel 11

- 11.4 Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor voorzieningen, middelen, materialen, hulpmaterialen en onderdelen zoals bijvoorbeeld machines, steigers, stellages, voertuigen, liften, ladders en dergelijke, die door opdrachtgever zelf ter beschikking zijn gesteld.
- 11.5 Opdrachtgever is aansprakelijk voor alle schade als gevolg van verlies, diefstal, verbranding of beschadiging van gereedschappen, materialen en andere zaken van opdrachtnemer die zich bevinden op de plaats waar de werkzaamheden worden verricht.
- 11.6 Wanneer opdrachtgever zijn verplichtingen zoals omschreven in vorige leden van dit artikel niet nakomt en daardoor vertraging in de uitvoering van de werkzaamheden ontstaat, zullen de werkzaamheden worden uitgevoerd zodra de planning van opdrachtnemer dit toelaat. Daarnaast is opdrachtgever aansprakelijk voor alle daaruit voortvloeiende schade.

Art. 12 Oplevering/inbedrijf-stellen van het werk

- 12.1 Onder oplevering / inbedrijfstellen wordt in dit artikel verstaan, het door opdrachtnemer geheel of gedeeltelijk conform artikel 12.2 opleveren van het werk aan diens contractuele wederpartij/opdrachtgever.
- 12.2 Het werk wordt als opgeleverd / inbedrijf-gesteld beschouwd wanneer:
- opdrachtgever het werk geheel of gedeeltelijk heeft goedgekeurd;
 - het werk door opdrachtgever in gebruik is genomen. Neemt opdrachtgever een deel van het werk in gebruik dan wordt dat gedeelte als opgeleverd beschouwd;
 - opdrachtnemer schriftelijk aan opdrachtgever heeft meegedeeld dat het werk is voltooid en opdrachtgever niet binnen 14 dagen na de mededeling schriftelijk kenbaar heeft gemaakt of het werk al dan niet is goedgekeurd;
 - opdrachtgever het werk niet goedkeurt op grond van kleine gebreken of ontbrekende onderdelen die binnen 30 dagen kunnen worden hersteld of nageleverd en die ingebruikname van het werk niet in de weg staan;
 - het werk is goedgekeurd door een keurende instantie.
- 12.3 Keurt opdrachtgever het werk niet goed, dan is hij verplicht dit onder opgave van redenen schriftelijk kenbaar te maken aan opdrachtnemer.
- 12.4 Keurt opdrachtgever het werk niet goed dan zal hij opdrachtnemer in de gelegenheid stellen de afgekeurde delen van het werk opnieuw op te leveren. De bepalingen van dit artikel zijn daarop opnieuw van toepassing.

Art. 13 Aansprakelijkheid

- 13.1 Opdrachtnemer is aansprakelijk voor schade die opdrachtgever lijdt en die het rechtstreeks en uitsluitend gevolg is van een aan opdrachtnemer toe te rekenen tekortkoming. Voor vergoeding komt echter alleen in aanmerking die schade waartegen opdrachtnemer verzekerd is, dan wel redelijkerwijs verzekerd had behoren te zijn.
- 13.2 Niet voor vergoeding in aanmerking zijn:
- bedrijfschade waaronder bijvoorbeeld stagnatieschade en gederfde winst;
 - opzichtschaade. Onder opzichtschaade wordt onder andere verstaan schade die door of tijdens de uitvoering van het aangenomen werk wordt toegebracht aan zaken waaraan wordt gewerkt of aan zaken die zich bevinden in de nabijheid van de plaats waar gewerkt wordt.
 - schade veroorzaakt door opzet of bewuste roekeloosheid van hulp-personen.

- 13.3 Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden wegens productenaansprakelijkheid als gevolg van een gebrek in een product dat door opdrachtgever aan een derde is geleverd en dat (mede) bestond uit door opdrachtnemer geleverde producten en/of materialen.

Art. 14 Garantie

- 14.1 Opdrachtnemer staat voor een periode van zes maanden na (op)levering/inbedrijfstelling in voor de goede uitvoering van de overeengekomen prestatie. Deze periode wordt verlengd tot 12 maanden indien opdrachtgever binnen twee maanden na oplevering/inbedrijfstelling van de installatie met opdrachtnemer een onderhoudsovereenkomst sluit.
- 14.2 Bestaat de overeengekomen prestatie uit aanneming van werk dan staat opdrachtnemer voor de in lid 1 genoemde periode in voor de deugdelijkheid van de geleverde constructie en de gebruikte materialen, mits hij vrij was in de keuze daarvan. Als blijkt dat de geleverde constructie of de gebruikte materialen niet deugdelijk zijn, zal opdrachtnemer deze herstellen of vervangen. De delen die bij opdrachtnemer hersteld of door opdrachtnemer vervangen moeten worden, moeten franco aan opdrachtnemer worden toegezonden. Demontage en montage van deze delen komen voor rekening van opdrachtgever. In het geval de installatie zich buiten Nederland bevindt, komen ook de eventueel gemaakte reis- en verblijfkosten voor rekening van opdrachtgever.
- 14.3 De ingevolge de garantieverplichting door opdrachtnemer vervangen gebrekkige onderdelen worden zijn eigendom.
- 14.4 Als blijkt dat een bewerking niet deugdelijk is uitgevoerd, zal opdrachtnemer de keuze maken of hij:
- de bewerking opnieuw uitvoert. In dat geval moet opdrachtgever voor eigen rekening nieuw materiaal aanleveren;
 - het gebrek herstelt. In dat geval moet opdrachtgever het materiaal franco aan opdrachtnemer terugzenden;
 - opdrachtgever crediteert voor een evenredig deel de factuur.
- 14.5 Bestaat de overeengekomen prestatie (mede) uit de installatie en/of montage van een geleverde zaak dan staat opdrachtnemer voor de in lid 1 genoemde periode in voor de deugdelijkheid van de installatie en/of montage. Als blijkt dat de installatie en/of montage niet deugdelijk is uitgevoerd, zal opdrachtnemer dit herstellen. De eventueel gemaakte reis- en verblijfkosten komen voor rekening van opdrachtgever.
- 14.6 Voor die onderdelen waarvoor opdrachtgever en opdrachtnemer dit uitdrukkelijk schriftelijk zijn overeengekomen geldt fabrieksgarantie. Als opdrachtgever gelegenheid heeft gehad kennis te nemen van de inhoud van de fabrieksgarantie zal deze in plaats treden van garantie op grond van dit artikel.
- 14.7 Opdrachtgever moet opdrachtnemer in alle gevallen de gelegenheid bieden een eventueel gebrek te vertellen of de bewerking opnieuw uit te voeren.
- 14.9a Opdrachtgever kan alleen een beroep doen op garantie nadat hij aan al zijn verplichtingen ten opzichte van opdrachtnemer heeft voldaan.
- 14.9a Geen garantie wordt gegeven voor gebreken die het gevolg zijn van:
- normale slijtage;
 - onoordeelkundig gebruik;
 - niet of onjuist uitgevoerd onderhoud;
 - installatie, montage, wijziging of reparatie door opdrachtgever of door derden.

- 14.9b Geen garantie wordt gegeven voor geleverde zaken die niet nieuw waren op het moment van levering, of die door opdrachtgever zijn toegeleverd maar door opdrachtnemer zijn ingebouwd.

Art. 15 Reclamaties

- 15.1 Opdrachtgever kan op een gebrek in de prestatie geen beroep meer doen, als hij niet binnen één maand nadat hij het gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken schriftelijk bij opdrachtnemer heeft gereclameerd.

Art. 16 Niet nagekomen verplichtingen door opdrachtgever

- 16.1 Als opdrachtnemer bereid is en in staat is zijn verplichtingen uit de overeenkomst na te komen, maar nakoming verhinderd wordt door een oorzaak die niet binnen de risicosfeer van opdrachtgever ligt en die aan hem kan worden toegerekend, dan is opdrachtgever aansprakelijk voor de door opdrachtnemer gederfde rente, gemaakte kosten en geleden schade.
- 16.2 Wanneer zaken na het verstrijken van de levertijd niet zijn afgenomen, blijven deze ter beschikking staan van opdrachtgever. Niet afgenomen zaken worden voor rekening en risico van opdrachtgever opgeslagen. Opdrachtnemer mag altijd gebruik maken van de bevoegdheid van artikel 6:90 BW.

Art. 17 Betaling

- 17.1 Betaling wordt gedaan op de plaats van vestiging van opdrachtnemer of op een door opdrachtnemer aangewezen rekening.
- 17.2 Tenzij anders is overeengekomen vindt betaling als volgt plaats:
- bij balieoverkoop contant;
 - als termijnbetaling is overeengekomen:
 - 50% van totale prijs bij opdracht;
 - 45% van totale prijs voor aanvang montage;
 - 5% van totale prijs voor einde montage
 - In alle overige gevallen binnen 30 dagen na factuurdatum.
- 17.3 Ongeacht de overeengekomen betalingscondities is opdrachtgever verplicht op verzoek van opdrachtnemer een naar diens oordeel voldoende zekerheid voor betaling te verstrekken. Als opdrachtgever hier niet binnen de gestelde termijn aan voldoet, raakt hij direct in verzuim. Opdrachtnemer heeft in dat geval het recht de overeenkomst te ontbinden en zijn schade op opdrachtgever te verhalen.
- 17.4 Het recht van opdrachtgever om zijn vorderingen op opdrachtnemer te verrekenen is uitgesloten, tenzij er sprake is van faillissement van opdrachtnemer.
- 17.5 De volledige vordering tot betaling is onmiddellijk opeisbaar als:
- een betalingstermijn is overschreden;
 - opdrachtgever failliet is gegaan of surseance van betaling aanvraagt;
 - beslag op zaken of vorderingen van opdrachtgever wordt gelegd;
 - de opdrachtgever (rechtspersoon) wordt ontbonden of geliquideerd;
 - de opdrachtgever (natuurlijk persoon) onder curatele wordt gesteld of overlijdt.
- 17.6 Wanneer betaling niet heeft plaatsgevonden binnen de overeengekomen betalingstermijn, is opdrachtgever direct rente aan opdrachtnemer verschuldigd. De rente bedraagt 10% per jaar, maar is gelijk aan de wettelijke rente als deze hoger is. Bij de renteberekening wordt een gedeelte van de maand gezien als een volle maand.
- 17.7 Wanneer betaling niet heeft plaatsgevonden binnen de overeengekomen betalingstermijn is opdrachtgever aan opdrachtnemer alle buitengerechtelijke kosten verschuldigd met een minimum van Euro 50,-.

- De kosten worden berekend op basis van de volgende tabel:
over de 1 ^e Euro 3.000	15%
over het meerdere tot Euro 6.000	10%
over het meerdere tot Euro 15.000	8%
over het meerdere tot Euro 60.000	5%
over het meerdere vanaf Euro 60.000	3%
- Als de werkelijk gemaakte buitengerechtelijke kosten hoger zijn dan uit bovenstaande berekening volgt, zijn de werkelijke gemaakte kosten verschuldigd.
- 17.8 Als opdrachtnemer in een gerechtelijke procedure in het gelijk wordt gesteld, komen alle kosten die hij in verband met deze procedure heeft gemaakt voor rekening van de opdrachtgever.

Art. 18 Eigendomsvoorbehoud en pandrecht

- 18.1 Na levering blijft opdrachtnemer eigenaar van geleverde zaken zolang opdrachtgever:
- tekortschiet of tekort zal schieten in de nakoming van zijn verplichtingen uit deze overeenkomst of andere gelijksoortige overeenkomsten;
 - voor verrichte of nog te verrichten werkzaamheden uit zodanige overeenkomsten niet betaalt of zal betalen;
 - vorderingen die voortvloeien uit het niet nakomen van bovengenoemde overeenkomsten zoals schade, boete, rente en kosten, niet heeft voldaan.
- 18.2 Zolang er op geleverde zaken een eigendomsvoorbehoud rust, mag opdrachtgever deze buiten zijn normale bedrijfsuitoefening niet bezwaren.
- 18.3 Nadat opdrachtnemer zijn eigendomsvoorbehoud heeft ingeroepen, mag hij de geleverde zaken terughalen. Opdrachtgever staat opdrachtnemer toe de plaats te betreden waar deze zaken zich bevinden.
- 18.4 Als opdrachtnemer geen beroep kan doen op zijn eigendomsvoorbehoud omdat de geleverde zaken zijn vermengd, vervormd of nagetrokken, is opdrachtgever verplicht de nieuw gevormde zaken aan opdrachtnemer te verpanden.

Art. 19 Ontbinding

- 19.1 Als opdrachtgever de overeenkomst wil ontbinden zonder dat er sprake is van een tekortkoming van opdrachtnemer en opdrachtnemer hiermee instemt, wordt de overeenkomst met wederzijds goedvinden ontbonden. Opdrachtnemer heeft in dat geval recht op vergoeding van alle vermogensschade zoals geleden verlies, gederfde winst en gemaakte kosten.

Art. 20 Toepasselijk recht en forumkeuze

- 20.1 Het Nederlands recht is van toepassing.
- 20.2 Het Weens koopverdrag (C.I.S.G.) is niet van toepassing, evenmin als enige andere internationale regeling waarvan uitsluiting is toegestaan.
- 20.3 Alleen de burgerlijke rechter die bevoegd is in de vestigingsplaats van opdrachtnemer neemt kennis van geschillen, tenzij dit in strijd is met het dwingend recht. Opdrachtnemer mag van deze bevoegdheidsregel afwijken en de wettelijke bevoegdheidsregels hanteren.
- 20.4 Partijen kunnen een andere vorm van geschillenbeslechting zoals bijvoorbeeld arbitrage of mediation overeenkomen.